

Sygn. akt I CNP 12/22

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie ze skargi pozwanego R. O. o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku

Sądu Okręgowego w K.

z dnia 15 stycznia 2021 r., sygn. akt VII Ca (...)

w sprawie z powództwa A. M. i S. M.

przeciwko R. O.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 maja 2022 r.,

1) odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania,

**2) zasądza od R. O. na rzecz A. M. i S. M. kwotę 900
(dziewięćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania w sprawie
stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 15 stycznia 2021 r. Sąd Okręgowy w K. po rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym sprawy z powództwa A. M. i S. M. przeciwko R. O. o zapłatę, na skutek apelacji strony pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w K. z 21 września 2020 r. oddalił apelację oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Od powyższego orzeczenia skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem wywiódł Pozwany, zaskarżając je w całości i wskazując liczne przepisy Konstytucji

RP, Kodeksu cywilnego oraz Kodeksu postępowania cywilnego, które w ocenie Skarżącego zostały naruszone. Skarżący wniósł o stwierdzenie powyższego orzeczenia z prawem.

W odpowiedzi na skargę Powodowie wnieśli o jej odrzucenie, ewentualnie o odmowę przyjęcia oraz o zasądzenie od Pozwanego solidarnie na ich rzecz kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu skargowym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest w polskim systemie prawnym ukształtowana jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego celem jest uzyskanie prejudykatu umożliwiającego dochodzenie roszczeń odszkodowawczych od Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że wyrokiem niezgodnym z prawem - w rozumieniu art. 424¹ § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 417¹ § 2 k.c. - jest orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa (zob. orzeczenia Sądu Najwyższego z: 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, z. 1, poz. 17; 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, z. 2, poz. 35; 3 czerwca 2009 r., IV CNP 18/09, niepublikowane; 5 września 2008 r., I CNP 27/08, niepublikowane; 20 stycznia 2011 r., I BP 4/10, niepublikowane).

Niezgodność z prawem skutkująca powstaniem odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty, bowiem jedynie wówczas orzeczeniu sądu można przypisać cechy bezprawności. Tę wykładnię wskazanej normy zawartej w przytoczonym przepisie podzielił Trybunał Konstytucyjny, orzekając w wyroku dnia 27 września 2012 roku, (SK 4/11, OTK ZU nr A 2012/8/97), że art. 424¹ § 1 k.p.c. rozumiany w ten sposób, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji przysługuje tylko wtedy, kiedy niezgodność ta jest oczywista, rażąca i przybiera postać kwalifikowaną, jest zgodny

z art. 77 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Bezprawność judykacyjną, o której mowa w 424¹ § 1 k.p.c., rozumie się zatem w sposób autonomiczny, węższy od tradycyjnie rozumianej bezprawności w dziedzinie odpowiedzialności cywilnej, z uwzględnieniem specyfiki sądowego stosowania prawa, istoty władzy sądowniczej i niezawisłości sędziowskiej (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 17 maja 2006 r., I CNP 14/06, niepublikowane; 28 marca 2007 r., II CNP 124/06, niepublikowany; 14 kwietnia 2008 r., II BP 62/07, niepublikowany; 25 marca 2009 r., V CNP 93/08, niepublikowany; 3 czerwca 2009 r., IV CNP 116/08, niepublikowany; 20 stycznia 2011 r., I BP 4/10, niepublikowany). Wiąże się to z założeniem, iż treść orzeczenia zależy również od wyników wykładni, które mogą być różne, w zależności od jej przedmiotu i przyjętych metod interpretacji norm prawnych przez Sąd orzekający. W związku z tym, może istnieć wiele możliwych interpretacji, a sam fakt wykładni z natury rzeczy cechuje subiektywizm (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z: 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, z. 2, poz. 35; 13 maja 2009 r., IV CNP 122/08, niepublikowane).

Sąd Najwyższy odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania, jeżeli jest ona oczywiście bezzasadna (art. 424⁹ k.p.c.). Oceny bezzasadności skargi należy dokonywać w powiązaniu z przedstawioną wyżej i utrwaloną w orzecznictwie wykładnią pojęcia „niezgodności prawomocnego wyroku z prawem”. Bezzasadność skargi jest oczywista, jeśli z jej treści bez głębszej analizy i jurydycznych dociekań wynika, że nie może być uwzględniona (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 6 lutego 2009 r., sygn. akt I BP 20/08, niepublikowane; 26 sierpnia 2008 r., sygn. akt III BP 3/08, niepublikowane; 20 czerwca 2007 r., II CNP 74/07, niepublikowane; 22 czerwca 2007 r., sygn. akt V CNP 81/07, niepublikowane).

Oczywista bezzasadność skargi zachodzi, gdy przywołane przez skarżącego podstawy skargi już przy pierwszej ocenie prowadzą do konstatacji, że nie ma możliwości ich uwzględnienia, ponieważ nie miały miejsca, albo nie mogły mieć wpływu na treść zaskarżonego orzeczenia. Ocena tego, czy skarga jest oczywiście bezzasadna, zawiera w sobie element antycypowania stanowiska sądu, który orzekałby co do istoty sprawy z powództwa skarżącego przeciwko Skarbowi Państwa o wynagrodzenie szkody wyrządzonej wydaniem prawomocnego

orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 kwietnia 2015 r., V CNP 57/14, niepublikowane).

Przed wszystkim z art. 424⁴ k.p.c. wynika, że podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem nie jest instrumentem umożliwiającym kontrolę prawidłowości oceny dowodów i ustaleń faktycznych. Tymczasem uzasadnienie skargi w niniejszej sprawie w istocie wielokrotnie odwołuje się bądź polemizuje z ustaleniami sądów w tym właśnie zakresie. Skarżący w nieuporządkowany sposób polemizuje z orzeczeniami Sądów *meriti*, niejednokrotnie w sposób niezwykle swobodny, typowy raczej dla publicystyki prawniczej, zdając się przy tym traktować postępowanie zainicjowane skargą jako kolejne postępowanie instancyjne w sprawie, jednocześnie nie prezentuje jednolitego, spójnego i logicznego wyводу.

Orzeczenie niezgodne z prawem, to orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawnej. Tylko w takim przypadku orzeczeniu sądu można przypisać cechy bezprawności. W niniejszej sprawie w uzasadnieniu skargi w niniejszej sprawie Skarżący nie przedstawił argumentacji służącej wykazaniu istnienia takiej niezgodności (bezprawności). Wywód prawny Skarżącego powinien zawierać argumenty przekonujące o tym, że zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć (dyskrecjonalności) albo że zostało wydane w wyniku błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa.

Tymczasem w niniejszej sprawie Skarżący wskazał liczne przepisy Konstytucji RP, Kodeksu cywilnego oraz Kodeksu postępowania cywilnego, które w jego ocenie zostały naruszone, przedstawiając w tym zakresie w uzasadnieniu skargi wywód w dużej mierze nieczytelny i niespójny, a którym stara się wykazać ich naruszenie, podejmując jednocześnie polemikę z oceną Sądu *meriti* w sprawie. Tak ujęte motywy skargi nie mogą być uznane za czyniące zadość wymaganiu

profesjonalnego wyводу prawnego służącemu wykazaniu niewątpliwej sprzeczności orzeczenia Sądu *ad quem* z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji (art. 424⁹ k.p.c.). O kosztach postępowania wywołanego skargą Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 424¹² k.p.c.

Z uwagi na treść art. 29 § 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1904), które to przepisy stanowią konkretyzację norm konstytucyjnych, Sąd Najwyższy, nie mając kompetencji do pominięcia stosowania przepisów ustawy oraz mając na względzie niepodważalność powołania sędziego na podstawie art. 179 Konstytucji RP, odstąpił od oceny prawidłowości powołania sędziów w składzie Sądu *ad quem*, a w konsekwencji ważności postępowania czy skuteczności orzeczenia z powyższych względów, co wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 7 października 2021 r., sygn. K 3/21, zaś w zakresie skuteczności wstrzymania („zawieszenia stosowania”) przepisów ustawy o Sądzie Najwyższym z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 14 lipca 2021 r., sygn. P 7/20 (OTK ZU nr A/2021, poz. 49). Tym samym Sąd Najwyższy nie znajduje podstaw do niestosowania w niniejszej sprawie art. 29 § 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym stosownie do pkt 1 lit. d postanowienia Wiceprezes Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-204/21 R Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej (ECLI:EU:C:2021:593). Powyższe nie pozwalają bowiem na ocenę kryteriów odnoszących się do okoliczności wyboru kandydatów na stanowisko sędziowskie przez Krajową Radę Sądownictwa, a w konsekwencji kwestionowanie skuteczności powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego przez Prezydenta RP, a tym samym ubezskutecznienia inwestytury, czego nie mogą w szczególności uzasadniać kryteria wskazane w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 listopada 2019 r. w sprawach połączonych C-585/18, C-624/18 i C-625/18, A.K. przeciwko Krajowej Radzie Sądownictwa oraz C.P., D.O. przeciwko Sądowi Najwyższemu, ECLI:EU:C:2019:982. Niezależnie od powyższego jednak, również w świetle wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ewentualne wady procedury wyboru kandydata na urząd sędziego przed Krajową Radą Sądownictwa,

nawet w razie uznania naruszenia Konstytucji RP w tym zakresie (poprzez stwierdzenie niezgodności z Konstytucją przepisów stanowiących podstawę procedury zakończonej powołaniem do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego), nie pozwalają na podważenie niezależności sądu rozpoznającego sprawę, zaś samo powołanie przez Prezydenta RP na urząd sędziego jest niepodważalne (wyrok TSUE z 22 marca 2022 r., C-508/19, M.F. przeciwko J.M., ECLI:EU:C:2022:201).